

Ekologická politika a právo životného prostredia

Eva Kružíková: **Ekologická politika a právo životného prostredia v Európskej únii**. 1. vydanie. Nakladateľství a vydavateľství litomyšlského semináře Petr Šauer, Praha 1997, 190 strán.

Environmentalizácia slovenského právneho poriadku zahŕňa v súčasnosti i proces jeho postupnej harmonizácie s právnou úpravou ochrany životného prostredia platnou v rámci Európskej únie. Na zabezpečenie kompatibility s komunitárnym právom však nestačí len jednoduché porovnanie jednotlivých právnych predpisov a ich formálne začlenenie do platnej úpravy Slovenskej republiky. Treba o. i. pochopiť a prijať koncepciu, ktorá bude tvoriť základ environmentálneho práva ako nového právneho odvetvia, oboznámiť sa s jeho princípmi i s teoretickým pozadím jeho implementácie do práva členských štátov EÚ.

Nepochybne ide o nesmierne náročný proces. Jeho medzinárodnoprávnym základom sa stala Dohoda o pridružení k Európskej únii. Napriek určitým legislatívnym krokom sme však v tomto procese – dovoľím si tvrdiť – takmer na začiatku. Ak toto konštatovanie platí pre právnu prax, o to viac platí pre právnu teóriu. Absolútny nedostatok špecializovanej odbornej literatúry, venovanej predpisom EÚ v oblasti starostlivosti o životné prostredie, sa síce pokúsila preklenúť v rámci svojej edičnej činnosti Právnická fakulta UK v Bratislave už r. 1995, a potom r. 1997 vydaním učebných textov Právo životného prostredia európskych krajín, ale zatiaľ neuzrela svetlo sveta žiadna monografia s touto tematikou. Neostáva preto zatiaľ nič iné, ako siahnuť po zahraničnej odbornej literatúre.

V tejto súvislosti možno odporúčať do pozornosti publikáciu E. Kružíkovej. Ako uvádza autorka, jej zámerom bolo podať výklad vývoja ekologickej politiky a práva životného prostredia

Európskeho spoločenstva (právna teória nepoužíva termín právo Európskej únie, ale právo Európskeho spoločenstva – pozn. autorky), ich koncepciu, ciele a zásady. Neusiluje sa o hlboký právno-teoretický rozbor, ale naznačuje problémové okruhy, ktorým bude treba venovať pozornosť v rámci úsilia ČR o členstvo v EÚ. Autorka vyslovuje názor, že detailná teoretická analýza jednotlivých aspektov a inštitútov komunitárneho práva životného prostredia sa bude rozvíjať súbežne s rozvojom všeobecnej teórie európskeho práva. Keďže česká právnická literatúra sa týmito otázkami nevenovala, monografia vychádza takmer výlučne zo zahraničnej odbornej literatúry a predstavuje zhrnutie poznatkov zahraničných právnikov.

Z troch hlavných častí je prvá venovaná environmentálnej politike Európskeho spoločenstva. Objasňuje jej korene, vývoj, princípy i najnovšie smerovanie a ciele.

Druhá časť sa zaoberá právom životného prostredia, analyzuje jeho vývoj v súvislosti s vývojom environmentálnej politiky, vysvetľuje základné princípy práva, charakterizuje základné pramene. Venuje sa aspektom environmentálneho práva, vyplývajúcim z jeho osobitného postavenia v rámci medzinárodného práva a problematike presadzovania práva životného prostredia. Monografia sa však nevenuje základným otázkam a pojmom európskeho práva (napr. výkladom základných zmlúv, orgánov, ich právomocí atď.). Len niektoré kapitoly obsahujú všeobecnejší výklad, v záujme pochopenia širších súvislostí základných právnych a inštitucionálnych otázok jednak so zásadami tvorby a realizácie environmentálnej politiky, jednak tvorby, interpretácie a implementácie práva životného prostredia.

Tretia časť monografie analyzuje a stručne porovnáva platnú európsku úpravu niektorých oblastí environmentálneho práva s českou. Autorka sústredila pozornosť na tie úseky, ktoré majú význam pre celú oblasť environmentálnej politiky, všeobecne odrážajú hlavné tendencie jej vývoja a zahŕňajú jej najnovšie nástroje, metódy a prístupy. V tejto súvislosti poukazuje na smery budúcej nevyhnutnej novelizácie regulácie ochrany životného prostredia v ČR a pripomína dôležitú skutočnosť, že tieto zmeny sa podstatným spôsobom

dotknú i správneho a občianskeho práva.

Súčasťou monografie je príloha obsahujúca stručnú charakteristiku právnej úpravy ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia (vôd, ovzdušia, prírody, nakladanie s odpadmi atď.). Ako však naznačuje už názov, nejde o detailný rozbor, príloha slúži čitateľovi ako základná orientácia v rámci získavania poznatkov o obsahu platného komunitárneho práva.

Prehľadnosť, logická nadväznosť spracovania problematiky, profesionálny prístup autorky, autentickosť poznatkov prehĺbená osobnými konzultáciami s pracovníkmi Generálneho riaditeľstva XI. Európskej komisie, to všetko predstavuje záruku toho, že monografia si nájde miesto v knižnici každého, kto sa o túto tému odborne zaujíma. Osobitne oceňujem časť venovanú analýze záruk práv občanov na priaznivé životné prostredie v rámci komunitárneho práva a IV. kapitoly, zaoberajúcu sa implementáciou a presadzovaním práva životného prostredia.

Soňa Košičiarová

Prečítali sme ...

Ohrivané špagety a pesto

zabily 17-letého syna lekáre v Curychu náhlým selháním jater – nebyl ani den času na pokus o transplantaci. Otec i syn po 4 dny jedli předem uvařené špagety s italskou omáčkou pesto (bazalka, ořišky, česnek, parmezán, olivový olej), přestože poslední den už nechutnaly dobře. Pokrm sice byl v lednici, ale před konzumací stál vždy několik hodin při normální teplotě vzduchu, takže měl čas v něm vyrůst *Bacillus cereus*, zdroj nejméně dvou enterotoxinů, střevních jedů vyvolávajících náhlou otravu potravou. A jeden z těch enterotoxinů chlapec rychle zabí, okamžitě mu zničil játra. *Bacillus cereus* má hodně nebezpečné příbuzné: bacil anthraxu, *Clostridium botulinum* (zdroj klobáskového jedu při smrtelném botulizmu), *Clostridium tetani*